

**EHDOTUKSIA SÄÄNNÖKSIKSI TIETOSUOJALAKIIN OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN
HALLINNON ALALTA
OKM 26.9.2017**

SÄÄNNÖSLUONNOKSET

Arkaluonteiset tiedot

*5 § Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely
uusi 2 ja 3 momentti*

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, korkeakouluja lukuun ottamatta, rekisteröidyn terveyttä tai uskonnollista tai filosofista vakaumusta koskevien tietojen käsittelyyn, joka on tarpeen tietojen käsittelijälle laissa säädetyn opetuksen, koulutuksen, oppilas- ja opiskelijahuollon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Käsiteltäessä tässä tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja rekisterinpitäjän tulee rajoittaa tiedon saanti niihin henkilöihin, jotka tarvitsevat tietoa lakisääteisen työtehtävänsä suorittamiseksi.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta Suomessa tapahtuvaan kansalliseen ja kansainväliseen antidopingtyöhön ja vammaisurheiluun siltä osin, kun tietojen käsittely on tarpeen antidopingtyön tai vammaisurheilun mahdollistamiseksi ja käsittely on kansainvälisten sopimusten ja tietosuoja-säännösten mukaista.

Tutkimus- ja arkistokäyttö

30 § Käsittely tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia varten

Henkilötietoja voidaan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti käsitellä tieteellistä tai historiallista tutkimusta varten, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettuja arkaluonteisia henkilötietoja voidaan käsitellä tieteellistä ja historiallista tutkimusta varten, kun 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja

- 1) käsittely perustuu asianmukaiseen käsittely- tai tutkimussuunnitelmaan;
- 2) tutkimuksella on vastuuhenkilö tai tutkimuksesta vastaava ryhmä;
- 3) jollei rekisteröidyn tai toisen luonnollisen henkilön elintärkeiden etujen suojaamisesta muuta johdu, henkilötietoja käsitellään vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka muuta yhteensopivaa tarkoitusta varten

31 § Käsittely tilastollisia tarkoituksia varten [OKM ei ota erityistä kantaa tämän pykälän muotoiluun]

32 § Käsittely yleisen edun mukaista arkistointitarkoitusta varten

Henkilötietoja sisältäviä tutkimusaineistoja, kulttuuriperintöaineistoja sekä näiden kuvailutietoihin liittyviä henkilötietoja voidaan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti käsitellä arkistointitarkoituksessa, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen

edun mukaiseen tavoitteeseen ja rekisteröidyn oikeuksiin nähden. Käsittelyssä tulee ottaa huomioon tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdan asettamat vaatimukset.

Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan ja 10 artiklan mukaisia arkaluonteisia tietoja saa käsitellä arkistointitarkoituksessa 1 momentissa säädetyin edellytyksin vai sellainen rekisterinpitäjä,

- 1) jonka lakisääteinen tai sääntömääräinen tehtävä on tutkimus- tai kulttuuriperintöaineistojen tallentaminen ja saataville saattaminen,
- 2) jonka arkistotoiminta perustuu julkisesti saatavilla olevaan suunnitelmaan,
- 3) johon tallennetut tiedot ovat oleellisilta osin käytettävissä tieteelliseen ja historialliseen tutkimukseen sekä käsittelyyn journalistisia tarkoituksia varten ja
- 4) joka luovuttaa henkilötietoja vain niille, joilla on oikeus käsitellä niitä.

33 § Kulttuuriperintöaineistojen saattaminen käytettäväksi

Edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset täyttävällä rekisterinpitäjällä on tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti oikeus antaa tai asettaa saataville henkilötietoja sisältäviä kulttuuriperintöaineistoja ja niiden saatavuutta edistäviä kuvailutietoja. Tiedon antaminen tai saataville asettaminen edellyttää, että käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja rekisteröidyn oikeuksiin nähden. Käsittely ei saa johtaa viranomaisten asiakirjojen salassapitoa koskevan lainsäädännön perusteella salassa pidettävän tiedon paljastumiseen.

34 § Poikkeaminen rekisteröidyn oikeuksista tieteellisissä ja historiallisissa tutkimustarkoituksissa, tilastollisissa tarkoituksissa sekä yleisen edun mukaisissa arkistointitarkoituksissa

Käsiteltäessä henkilötietoja tieteellistä tai historiallista tutkimustarkoitusta tai tilastointia varten, voidaan tietosuoja-asetuksen 15, 16, 18 ja 21 artiklassa tarkoitetuista rekisteröidyn oikeuksista poiketa tietosuoja-asetuksen 89 artiklan 2 kohdan mukaisin edellytyksin.

Käsiteltäessä henkilötietoja yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten, voidaan tietosuoja-asetuksen 15, 16, 18–21 artiklassa tarkoitetuista rekisteröidyn oikeuksista poiketa tietosuoja-asetuksen 89 artiklan 3 kohdan mukaisin edellytyksin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5 § Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan kieltoa käsitellä arkaluonteisia tietoja ei sovellettaisi korkeakouluja lukuun ottamatta rekisteröidyn terveyttä tai uskonnollista tai filosofista vakaumusta koskevien tietojen käsittelyyn, joka on tarpeen tietojen käsittelijälle laissa säädetyn opetuksen, koulutuksen, oppilas- ja opiskelijahuollon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi. Erityisenä suojatoimena momentissa edellytettäisiin, että rekisterinpitäjän tulisi rajoittaa tiedon saanti arkaluonteisista tiedoista niihin henkilöihin, jotka tarvitsevat tietoa laista johtuvan työtehtävänsä suorittamiseksi.

Säännös tulisi sovellettavaksi ainakin seuraavien lakien alaisessa toiminnassa: varhaiskasvatuslaki (36/1973), perusopetuslaki (628/1998), lukiolaki (629/1998), laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017), oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) ja laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009) ja laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä (672/2005). Näissä laeissa säädetään lukuisista tehtävistä, joiden asianmukainen hoitaminen edellyttää erityisesti terveyteen mutta myös uskonnolliseen ja filosofiseen vakaumuksen liittyvien henkilötietojen käsittelyä. Säännös perustuisi 9 artiklan 2 kohdan g alakohtaan ja sisältäisi siinä edellytyt erityiset suojatoimenpiteet

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaista kieltoa käsitellä arkaluonteisia tietoja ei sovellettaisi Suomessa tapahtuvaan kansalliseen ja kansainväliseen antidopingtyöhön ja vammaisurheiluun siltä osin, kun tietojen käsittely on tarpeen antidopingtyön tai vammaisurheilun mahdollistamiseksi ja käsittely on alan kansainvälisten sopimusten ja tietosuojasäännösten mukaista. Säännös perustuisi 9 artiklan 2 kohdan g alakohtaan ja sisältäisi siinä edellytyt erityiset suojatoimenpiteet

Dopingin vastaisen työn tietosuojakysymykset liittyvät erityisesti näytteenottoon ja niin sanottuihin erivapauksiin, joissa urheilijalle myönnetään hänen terveystietojensa perusteella oikeus käyttää muutoin kiellettyjä lääkeaineita tai menetelmiä. Suomi on sitoutunut dopingin vastaiseen työhön kahdella kansainvälisellä sopimuksella, jotka ovat Strasbourgissa 16 päivänä marraskuuta 1989 tehty Euroopan neuvoston dopingin vastainen yleissopimus sekä Pariisissa 19 päivänä lokakuuta 2005 tehty Yhdistyneiden kansakuntien dopingin vastainen yleissopimus. Suomessa antidopingtyöstä vastaa Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry yhdessä kansallisten ja kansainvälisten lajiliittojen kanssa. Kansainvälisillä tietosuojasäännöksillä tarkoitetaan tässä dopinginvastaisen työn osalta erityisesti Kansainvälinen antidopingtoimikunnan (World Anti-Doping Agency, Wada) ylläpitämiä tietosuojastandardeja, joiden noudattaminen ei kuitenkaan oikeuttaisi poikkeamaan tietosuoja-asetuksen sääntelystä muutoin kuin tässä säädettävän käsittelyperusteen osalta. Wada valvoo näiden säännösten noudattamista.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (Convention on the Rights of Persons with Disabilities 13.12.2006, CRPD), jonka Suomi on ratifioinut, turvaa vammaisille yhdenvertaisen oikeuden osallistua urheilutoimintaan kaikilla tasoilla (30 artikla). Vammaisurheilun osalta tietosuojakysymykset liittyvät erityisesti vammaluokitukseen ja niihin tarvittaviin terveystietoihin. Vammaisurheilun keskeiset toimijat Suomessa ovat Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry ja Suomen paralympiakomitea. Ne ovat Kansainvälisen paralympiakomitean (International Paralympic Committee) jäseniä. Kansainvälinen Paralympiakomitea on vahvistanut tietosuojastandardin International Standard for Classification Data Protection), jonka noudattamista se edellyttää jäseniltään. Tätä säännöstä voidaan noudattaa myös kansainvälisen paralympiakomitean edustamien vammaisryhmien ulkopuolella. Standardin noudattaminen ei kuitenkaan oikeuttaisi poikkeamaan tietosuoja-asetuksen sääntelystä muutoin kuin tässä säädettävän käsittelyperusteen osalta. Vammaisurheilussa vapaaehtoisien ja nimenomaisen suostumuksen edellytykset voivat täytyä muuta

huippu- ja ammattiurheilua helpommin, minkä vuoksi suostumus voi toimia myös tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisena käsittelyperusteena. Toiminnan kansainvälisen luonteen vuoksi antidopingtoiminnassa ja vammaisurheilussa on kiinnitettävä erityistä huomiota tietojen siirtämistä kolmansiin maihin koskevaan tietosuoja-asetuksen sääntelyyn (artiklat 45–49).

TUTKIMUS- JA ARKISTOKÄYTTÖ

30 § Käsittely tieteellistä ja historiallista tutkimustarkoitusta varten

Henkilötietojen käsittely tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa edellyttää, että vähintään yksi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisista käsittelyperusteista täyttyy. Kaikki artiklan mukaiset käsittelyperusteet ovat tasa-arvoisia. Tutkimus on siis mahdollista, jos mikä tahansa artiklan mukaisista käsittelyperusteista on olemassa. Näitä perusteita ovat esimerkiksi suostumus ja rekisterinpitäjän oikeutettu etu. Sillä, mihin säännökseen käsittely perustuu, on kuitenkin vaikutusta rekisteröidyn oikeuksien osalta. Pykälässä täsmennettäisiin 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen käsittelyperusteen täyttymistä tieteellisen ja historiallisen tutkimuksen osalta.

Henkilötietoja voitaisiin käsitellä kyseisen säännöksen nojalla tieteellistä tai historiallista tutkimusta varten, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden. Osoittamisvelvollisuus asiasta olisi 5 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti käsitteijällä. Ehdotettava käsittelyperusteen täsmennys mahdollistaisi yhdessä 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa laajasti myös tutkimusaineistojen tutkimuksellisen jatkokäytön. Tätä oikeutta arvioitaessa tulisi kuitenkin ottaa huomioon aineistoihin liittyvät aiemmat suostumukset sekä mahdolliset aineistoon kohdistuvat tutkimusluvan ehdot. Säännös ei rajoittaisi niiden toimijoiden piiriä, jotka voisivat vedota tähän käsittelyperusteeseen. Säännös voisi siten antaa käsittelyperusteen niin luonnollisille henkilöille kuin julkisille tai yksityisille oikeushenkilöille.

Säännös perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan valtuutukseen, joka mahdollistaa kansalliset täsmennykset erityisesti asetuksen IX luvun erityisten käsittelytilanteiden (muun muassa yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus, tieteellinen ja historiallinen tutkimustarkoitus sekä tilastollinen tarkoitus) suhteen. Osaltaan sillä myös toteutettaisiin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaista vaatimusta kansallisesti säätää 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen käsittelyn perustasta. Säännös on luonteeltaan asetuksen sääntelyä selkeyttävä. Sillä täsmennetään 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan sisältöä Suomen tutkimusjärjestelmän ja oikeusjärjestelmän olosuhteissa. Säännöksellä ei pyritä rajoittamaan henkilötietojen käsittelyn alaa tieteellisissä ja historiallisissa tutkimustarkoituksissa siitä, mitä se on suoraan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla ja muutoin. Historiallisen tutkimuksen tulisi katsoa tarkoittavan ainakin ei-tieteellisenä työnä tehtävää paikallishistoriallista tutkimus ja sukututkimusta. Termin kattavuus määräytyy viimekädessä EU-tuomioistuimen tulkintakäytännössä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten henkilötietojen käsittelystä tieteellistä ja historiallista tutkimusta varten. Säännös perustuisi 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan ja sisältäisi siinä edellytyt erityiset suojatoimenpiteet. Käsittely olisi mahdollista, kun 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja lisäksi käsittely perustuu asianmukaiseen käsittely- tai tutkimussuunnitelmaan, tutkimuksella on vastuuhenkilö tai tutkimuksesta vastaava ryhmä ja, jollei rekisteröidyn tai toisen luonnollisen henkilön elintärkeiden etujen suojaamisesta muuta johdu, henkilötietoja käsitellään vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka muuta yhteensopivaa tarkoitusta varten. Elintärkeiden tietojen poikkeuksella pyritään mahdollistamaan niin sanottujen sattumalöytöjen hyödyntäminen rekisteröidyn eduksi. Käsittelysuunnitelmalla tarkoitetaan tässä historialliseen tutkimukseen liittyvää suunnitelmaa siihen liittyvien arkaluonteisten henkilötietojen käytöstä.

31 § *Käsittely tilastollisia tarkoituksia varten*

[Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ota kantaa tilastollisia tarkoituksia koskevan sääntelyn sisältöön, mutta pitää selvyyden vuoksi tarpeellisena sen erottamista tutkimusta koskevista säännöksistä]

32 § *Käsittely yleisen edun mukaista arkistointitarkoitusta varten*

Henkilötietojen käsittely yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten edellyttää, että vähintään yksi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisista käsittelyperusteista täyttyy. Kaikki artiklan mukaiset käsittelyperusteet ovat tasa-arvoisia. Arkistointi on siis mahdollista, jos mikä tahansa näistä vaatimuksista täyttyy. Sillä, mihin säännökseen käsittely perustuu, on kuitenkin vaikutusta rekisteröidyn oikeuksien osalta. Pykälässä täsmennettäisiin 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen käsittelyperusteen täyttymistä yleisen edun mukaisen arkistointitarkoituksen osalta.

Henkilötietoja sisältäviä tutkimusaineistoja, kulttuuriperintöaineistoja sekä näiden kuvailutietoihin liittyviä henkilötietoja voitaisiin käsitellä kyseisen säännöksen nojalla yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa, jos käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja rekisteröidyn oikeuksiin nähden. Sääntely koskisi sekä muun toiminnan yhteydessä syntyviä kulttuuriperintöaineistoja että tutkimuksen puitteissa kertyviä tutkimusaineistoja. Kulttuuriperintöaineistojen kirjo on laaja. Ne voivat sisältää ihmisten toiminnassa kertyvien, toiminnan historiasta ja merkityksestä kertovien aineistojen lisäksi muun muassa tietoa luonnonperinnöstä ja taiteesta. Kulttuuriperintöaineisto voi olla esimerkiksi asiakirjoja, esineitä, painotuotteita, taideteoksia, luonnontieteellisiä aineistoja, kuvia ja audiovisuaalista aineistoa, sekä dokumentointiaineistoja ja kyselyaineistoja. Tietosuoja-asetuksen soveltuminen edellyttää, että kulttuuriperintöaineistot tai niiden kuvailutiedot sisältävät henkilötietoja. Kuvailutiedoilla tarkoitetaan kulttuuriperintöaineistoihin liitettäviä viitetietoja ja muita määreitä, joilla aineisto yhdistetään asioihin ja henkilöihin ja joilla pyritään lisäämään aineiston informatiivisuutta ja saatavuutta.

Kulttuuriperintöaineistoja tallennetaan laajasti moninaisissa muistiorganisaatioissa: kirjastoissa, arkistoissa ja museoissa. Nämä toimijat voivat olla sekä viranomaisia että yksityisiä toimijoita. Säännös ei rajoittaisi niiden toimijoiden piiriä, jotka voisivat vedota tähän käsittelyperusteeseen. Säännös voisi siten antaa käsittelyperusteen niin luonnollisille henkilöille kuin julkisille tai yksityisille oikeushenkilöille. Olennaista olisi yleisen edun mukainen toiminta sekä sen suhde rekisteröidyn oikeuksiin. Viranomaisten osalta arkistointitehtävästä säädettäisiin kuitenkin lailla. Tutkimusaineistoja syntyy erityisesti korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten toiminnassa. Näiden aineistojen käsittelyedellytykset olisivat samat kuin kulttuuriperintöaineistojen. Niiden arkistointi edellyttäisi siten tarveharkintaa ja suhteellisuusarviota.

Säännös perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan valtuutukseen, joka mahdollistaa kansalliset täsmennykset erityisesti asetuksen IX luvun erityisten käsittelytilanteiden (muun muassa yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus, tieteellinen ja historiallinen tutkimustarkoitus sekä tilastollinen tarkoitus) suhteen. Osaltaan sillä myös toteutettaisiin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaista vaatimusta kansallisesti säätää 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisen käsittelyn perustasta. Säännös on luonteeltaan asetuksen sääntelyä selkeyttävä. Sillä täsmennetään 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan sisältöä Suomen tutkimusjärjestelmän ja oikeusjärjestelmän olosuhteissa, joissa esimerkiksi kaikkien merkittävien arkistotoimijoiden asemasta ei ole lainsäädäntöä. Säännöksellä ei pyritä rajoittamaan henkilötietojen käsittelyn alaa tieteellisissä ja historiallisissa tutkimustarkoituksissa siitä, mitä se on suoraan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla

Säännös ei pyrkisi määrittämään yleisen edun mukaisesta arkistointitarkoituksesta seuraavaa käytön laajuutta, joka määräytyy viime kädessä EU-tuomioistuinten tulkintakäytännössä. Sen voidaan joka tapauksessa katsoa kattavan myös muuta aineiston käsittelyä, kuin säilyttämistä. Nämä toimet liittyvät arkistojen säilymisen turvaamiseen sekä saatavuuden ja käytön edistämiseen. Yleisen edun mukaiseen arkistointiin liittyy yleensä ainakin aineistojen järjestämistä, metatietojen määrittelemistä ja tietojen yhdistelyä.

Vaatus käsittelyn tarpeellisuudesta ja oikeasuhtaisuudesta tarkoittaa, että säilyttämisen oikeutus tulisi arvioida säännönmukaisesti kunkin säilytettävän henkilötiedon tai henkilötietoryhmän osalta suhteessa yleisen edun mukaiseen arkistointitarpeeseen. Arkistointitarpeeseen vaikuttavat erityisesti tiedon mahdollinen tutkimuskäyttö ja muu kulttuuriperintöön liittyvä arvo.

Käsittelyssä tulisi ottaa huomioon tietosuoja-asetuksen yleiset vaatimukset, toimialasta johtuen erityisesti tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdista seuraavat vaatimukset. Näissä asetuksen kohdissa edellytetään tietojen minimointia ja säilytyksen rajoittamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten henkilötietojen käsittelystä yleisen edun mukaiseen arkistointitarkoitukseen. Säännös perustuisi 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan ja sisältäisi siinä edellytetyt erityiset suojatoimenpiteet. Arkaluonteisia tietoja saisi käsitellä arkistointitarkoituksessa 1 momentissa säädetyin edellytyksin vai sellainen rekisterinpitäjä, 1) jonka lakisääteinen tai sääntömääräinen tehtävä on tutkimus- tai kulttuuriperintöaineistojen tallentaminen ja saataville saattaminen, 2) jonka arkistotoiminta perustuu julkisesti saatavilla olevaan suunnitelmaan, 3) johon tallennetut tiedot ovat oleellisilta osin tutkijoiden käytettävissä ja 4) joka luovuttaa henkilötietoja vain niille, joilla on oikeus käsitellä niitä. Sääntömääräiseksi tehtäväksi katsottaisiin myös osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen toimialakirjaus. Tehtäviä koskevasta vaatimuksesta seuraisi, että arkaluonteisia tietoja voisi tämän säännöksen nojalla käsitellä vain oikeushenkilö. Se, että säännös asettaa edellytyksiä rekisterinpitäjän toiminnalle, ei estäisi vaatimukset täyttävän arkistotoimijan toimeksiantoon perustuvaa käsittelyä. Sen paremmin 1 kuin 2 momentin säännös ei myöskään estäisi käsittelyyn oikeutettujen oikeushenkilöiden yhteistyötä arkistoinnissa. Arkistotoimintaa harjoittavat muisti- tai tutkimusorganisaatiot voisivat järjestää toimintaansa yhdessä siltä osin, kun yhteistyön kaikilla osapuolilla on oikeus käsitellä henkilötietoja yleisen edun mukaisessa arkistointitarkoituksessa. Arkaluonteisia tietoja voitaisiin siten käsitellä myös vaatimukset täyttävien organisaatioiden konsortiomuodossa. 4-kohdan vaatimus tarkoittaa, että arkaluonteisia tietoja voitaisiin tämän säännöksen perusteella luovuttaa lähinnä historialliseen ja tieteelliseen tutkimukseen sekä tietosuoja-asetuksen 85 artiklan ja tämän lain 27 §:n mukaisesti sananvapauden liittyviin tarkoituksiin (journalismi, akateeminen, taiteellinen ja kirjallinen ilmaisu), rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella tai laissa säädettyyn erityistarkoitukseen. 33 §:n sääntely mahdollistaisi osaltaan joidenkin kulttuuriperintöaineistoihin ja niiden kuvailutietoihin sisältyvien henkilötietojen yleisen saataville asettamisen.

33 § Kulttuuriperintöaineistojen saattaminen käytettäväksi

Pykälässä säädettäisiin kulttuuriperintöaineistojen ja niiden kuvailutietojen antamisesta ja saataville saattamisesta. Edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset täyttävällä rekisterinpitäjällä olisi rajoitettu oikeus antaa tai asettaa saataville henkilötietoja sisältäviä kulttuuriperintöaineistoja ja niiden saatavuutta edistäviä kuvailutietoja. Tiedon antaminen tai saataville asettaminen edellyttäisi, että käsittely on tarpeen ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja rekisteröidyn oikeuksiin nähden. Käsittely ei saisi johtaa viranomaisten asiakirjojen salassapitoa koskevan lainsäädännön perusteella salassa pidettävän tiedon paljastumiseen.

Säännös perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan valtuutukseen, joka mahdollistaa kansalliset täsmennykset ja yksityiskohtaisemmat säännökset erityisesti asetuksen IX luvun erityisten käsittelytilanteiden (muun muassa yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus, tieteellinen ja

historiallinen tutkimustarkoitus sekä tilastollinen tarkoitus) suhteen. Säännös liittyisi tietosuoja-asetuksen johdantolauseeseen 158, jonka mukaan viranomaisilla tai julkishallinnon tai yksityisten elimillä, jotka ylläpitävät yleistä etua koskevia tietueita, olisi unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oltava palveluita, joilla on lakisääteinen velvoite hankkia, säilyttää, arvioida, järjestää, kuvailla, välittää, edistää ja levittää tietueita, joilla on pysyvää yleistä etua koskevaa merkitystä, sekä myöntää pääsy niihin.

Viranomaisorganisaatioiden osalta käytettäväksi tai saataville saattamisesta säädetään laissa, mutta säännös selkeyttäisi näiden tehtävien merkitystä suhteessa henkilötietojen suojaan. Säännös asettaisi siinä tarkoitettun käsittelyn edellytykseksi samat organisaatiotason kriteerit, jotka oikeuttaisivat arkaluonteisten tietojen käsittelyyn arkistotoiminnassa. Näin se mahdollistaisi viranomaisten tehtäviä vastaavan tiedon jakamistoiminnan muissakin kansakunnan muistin osalta keskeisissä muistiorganisaatioissa (kirjastot, arkisto, museot). Näihin organisaatioihin tallennettujen tietojen yleisen edun mukainen näytteille ja saataville asettaminen olisi siten rajoitetusti mahdollista myös silloin, kuin nämä aineistot sisältävät tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja henkilötietoja. Oikeus koskisi sekä perinteistä näyttelytoimintaa, että tietoverkon välityksellä tapahtuvaa näytteillepanoa tai muuta saataville saattamista. Tyypillisesti oikeus tarkoittaisi esimerkiksi arkistotoimijan suorittamaan tarpeellisuus- ja suhteellisuuspunnintaan perustuvaa mahdollisuutta asettaa näytteille historiallisia valokuvia ilman, että kuvien henkilöt on tunnistettu ja suostumus näytteille asettamiseen pyydetty heiltä. Säännös mahdollistaisi myös kulttuuriperintöaineistoihin liitettyjen henkilötietoja sisältävien kuvailutietojen saatavilla pidon aineistojen saatavuuden edellyttämässä laajuudessa. Saataville saattaminen ja tietojen antaminen edellyttäisivät aina tarpeellisuus- ja suhteellisuusharkintaa. Muistiorganisaatiot eivät siten voisi asetta aineistojaan rajoittamattomasti julkisesti saataville. Saataville asettaminen olisi huomattavasti rajoitetumpi oikeus kuin arkistointitarkoituksessa säilyttäminen ja esimerkiksi tutkimustarkoitukseen luovuttaminen. Erityisesti tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 kohdassa tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja ei lähtökohtaisesti voitaisi asettaa julkisesti saataville. Kuitenkin esimerkiksi vähemmistöjen historiaan liittyvän museotoiminnan yhteydessä tämä olisi mahdollista. Aineistojen saatavuuden edellyttämien henkilötietoja sisältävien kuvailutietojen saataville saattamisen oikeus olisi sen luonteesta johtuen itse kulttuuriperintöaineiston saataville saattamisen oikeutta laajempi. Myös siinä tulisi kuitenkin tehdä huolellinen tarpeellisuus- ja suhteellisuusharkinta.

Henkilötietoja käsiteltäessä olisi otettava huomioon myös, että tekijänoikeuslaki edellyttää tekijän nimen julkaisemista teoksen yhteydessä.

34 § Poikkeaminen rekisteröidyn oikeuksista tieteellisissä ja historiallisia tutkimustarkoituksia, tilastollisissa tarkoituksissa sekä yleisen edun mukaisissa arkistointitarkoituksissa

Pykälässä säädettäisiin tietosuoja-asetuksen 89 artiklan 2 ja 3 kohdan mahdollistamista poikkeuksista rekisteröidyn oikeuksiin. Käsiteltäessä henkilötietoja tieteellistä tai historiallista tutkimustarkoitusta tai tilastointia varten, voitaisiin tietosuoja-asetuksen 15, 16, 18 ja 21 artiklassa tarkoitetuista rekisteröidyn oikeuksista poiketa. Poikkeaminen edellyttäisi kuitenkin, että tietosuoja-asetuksen 89 artiklan 2 kohdan mukaiset muut edellytykset täyttyvät. Vastaavasti 2 momentin mukaan käsiteltäessä henkilötietoja yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten, voitaisiin tietosuoja-asetuksen 15, 16, 18–21 artiklassa tarkoitetuista rekisteröidyn oikeuksista poiketa tietosuoja-asetuksen 89 artiklan 3 kohdan mukaisin edellytyksin. Nämä kaksi säännöstä muodostaisivat 89 artiklan 2 ja 3 kohdissa tarkoitettun jäsenvaltion oikeudessa säädetyn poikkeuksen rekisteröidyn oikeuksista. Poikkeuksen tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja muita edellytyksiä olisi, että käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetuksen mukaisia suojatoimia ja että tietojen minimoiminnin periaatetta noudatetaan.